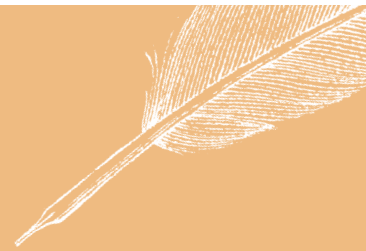

**Sprawdź,
czy zdasz!**

Próbnny egzamin maturalny 2013

Geografia - poziom podstawowy

CZAS PRACY: 120 MINUT;
LICZBA PUNKTÓW DO UZYSKANIA: 50

Zadania 1–8. Wykonaj na podstawie załączonej barwnej mapy przedstawiającej fragment Jury Krakowsko-Częstochowskiej.

Zadanie 1. (1 pkt)

Oblicz odległość rzeczywistą (w linii prostej) między kościołem pw. św. Barbary w Żarkach (pole B7) a kaplicą w Wysokiej Lelowskiej (pole A6). Zapisz obliczenia.

Obliczenia:
Odpowiedź:

Zadanie 2. (1 pkt)

Odczytaj i zapisz współrzędne geograficzne jaskini Wiercica (pole D4).

φ =
 λ =

Zadanie 3. (2 pkt)

Przedstawiony obszar jest silnie zagospodarowany turystycznie. Liczne szlaki turystyczne zachęcają do uprawiania między innymi turystyki pieszej i rowerowej.

Zaproponuj trzy formy turystyki kwalifikowanej, które można uprawiać na przedstawionym obszarze.

-
-
-

Zadanie 4. (1 pkt)

Określ prawdziwość zdań odnoszących się do fragmentu Jury Krakowsko-Częstochowskiej na załączonej mapie. W odpowiednim miejscu wpisz P (prawda), jeśli zdanie jest prawdziwe, lub F (fałsz), jeśli zdanie jest fałszywe.

- Parchowatka to najwyższy położony punkt na mapie.
- Słońce zachodzi najwcześniej w Ludwinowie.
- Staw Sen Nocy Letniej, leżący na południowy zachód od Złotego Potoku, znajduje się na terenie parku narodowego.

Zadanie 5. (2 pkt)

Podaj po jednym przykładzie zastosowania wymienionych niżej kartograficznych metod prezentacji zjawisk na mapie.

- metoda izolinii -
- metoda sygnaturowa -
- metoda zasięgu -

Zadanie 6. (2 pkt)

Na podstawie opisu rozpoznaj obiekty przedstawione na mapie. Ich nazwy wpisz do tabeli.

Lp.	Opis	Nazwa
1.	obiekt architektury drewnianej znajdujący się przy drodze wojewódzkiej z Żarek (pole B7) do Janowa (pole E1)	
2.	wzniesienie położone na wschód od Żarek, w odległości ok. 2 km od centrum miasta	
3.	obiekt przyrody nieożywionej w pobliżu Trzebniewa (pole E4), będący przedmiotem zainteresowania speleologów	
4.	forma ochrony przyrody, przy której przebiega niebieski szlak	

JURA MAPA – DO ZADAŃ 1-8

R E K L A M A M A

NOWE MEDIA
Kwartalnik opinii pod redakcją **ERYKA MISTEWICZKA**

Najnowsze wydanie już w księgarniach,
stacji EMPIK i na
www.nowemedia.operon.pl

EDUKACJA PRÓBNY EGZAMIN Z „GAZETĄ”

►►► Dokończenie ze s. 17

Zadanie 7. (2 pkt)

Na obszarze Jury Krakowsko-Częstochowskiej wydobywano lub nadal się wydobywa różne surowce mineralne.

Wymień nazwy dwóch obiektów występujących na podanym obszarze, które świadczą o eksploatacji lub wykorzystaniu surowców mineralnych.

-
-

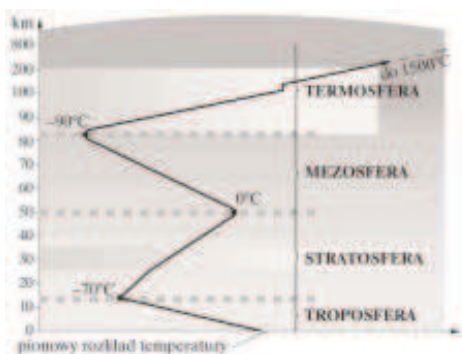
Zadanie 8. (1 pkt)

Odczytaj z załączonej mapy i podaj nazwy trzech szlaków turystycznych przebiegających przez fragment Jury Krakowsko-Częstochowskiej.

-
-
-

Zadanie 9. (2 pkt)

Rycina przedstawia pionowy rozkład temperatury w atmosferze.

Na podstawie ryciny i własnej wiedzy określ, jak nazywa się warstwa atmosfery, w której:

- występuje warstwa ozonowa:.....
- temperatura powietrza maleje od 0°C do -90°C:.....
- występuje większość atmosferycznych zjawisk pogodowych:.....

Zadanie 10. (1 pkt)

Mapy przedstawiają różne elementy klimatu Polski.

Zaznacz, która z map przedstawia średnie roczne wielkości opadów.

Zadanie 11. (2 pkt)

Wykreśl zbędne wyrazy tak, aby powstały zdania prawdziwe.

- W strefie umiarkowanej Ameryki Północnej tworzą się nad lądem cyklony/tornado.
- Do wiatrów stałych na Ziemi zaliczamy pasaty/monsuny.
- Do wiatrów sphywowych należy bryza/bora.
- Na polskim wybrzeżu występuje bryza/halny.

Zadanie 12. (2 pkt)

Wisła i Odra to rzeki główne, które odprowadzają wody powierzchniowe z obszaru Polski do Morza Bałtyckiego. Na terenie naszego kraju znajdują się też dorzecza rzek głównych, które odprowadzają wody do innych mórz.

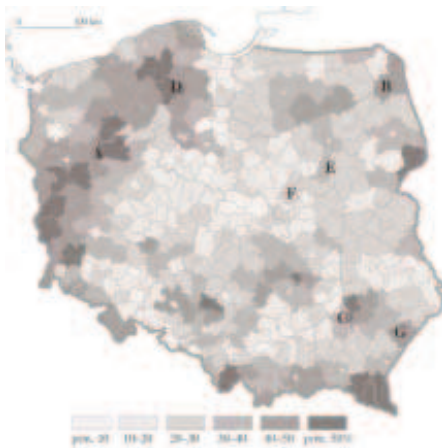
Z wymienionych nazw rzek głównych wybierz i wypisz te, które odprowadzają wody z obszaru Polski do mórz innych niż Bałtyk.

Dniestr, Dniepr, Łaba, Ren, Rodan, Dunaj, Niemen

-
-
-

Zadanie 13. (2 pkt)

Na mapie przedstawiającej listowość w Polsce literami A-G oznaczono miejsca występowania zbiorowisk leśnych.

Przyrządź nazwom kompleksów leśnych litery, którymi oznaczono ich położenie na mapie.

- Puszcza Sandomierska.....
- Puszcza Notecka.....
- Bory Tucholskie.....
- Puszcza Kampinowska.....
- Puszcza Białą.....

Zadanie 14. (2 pkt)

Wymień trzy przykłady kłesk żywiolowych, które w ostatnich latach spowodowały straty w uprawach rolnych w Polsce.

-
-
-

Zadanie 15. (2 pkt)

Powierzchnia lodu pływającego Arktyki znacznie się zmniejszyła w ostatnim dziesięcioleciu. Otwiera to nowe możliwości w transporcie i rozwoju gospodarczym państw położonych nad Oceanem Arktycznym.

Podaj po dwa przykłady ułatwień i utrudnień w transporcie morskim spowodowanych topnieniem lodów Grenlandii i lodów Arktyki.

- Ułatwienia:
-
 -

- Utrudnienia:
-
 -

Informacje do zadań 16. i 17.

W religii katolickiej największe znaczenie ma religia rzymskokatolicka. Tabela przedstawia odsetek wiernych wyznania rzymskokatolickiego w wybranych krajach Europy.

Państwo	Wierni na 100 mieszkańców	Państwo	Wierni na 100 mieszkańców
Austria	72,7	Niderlandy	28,0
Belgia	72,0	Niemcy	30,7
Białoruś	13,8	Norwegia	1,6
Bułgaria	1,0	Polska	96,1
Cypr	3,1	Portugalia	88,3
Dania	0,7	Republika Czeska	31,5
Estonia	0,4	Rosja	0,4
Finlandia	0,2	Rumunia	8,4
Francja	74,9	Słowacja	73,0
Grecja	1,2	Słowenia	78,6
Hiszpania	92,5	Szwajcaria	44,2
Irlandia	76,1	Szwecja	1,5
Łitwa	77,3	Ukraina	10,6
Luksemburg	86,6	Węgry	58,9
Łotwa	20,2	Wielka Brytania	8,9
Malta	94,4	Włochy	95,6

ŹRÓDŁO: MAŁY ROCZNIK STATYSTYCZNY GUS, 2011.

Zadanie 16. (1 pkt)

Wypisz nazwy trzech państw z największym odsetkiem wyznawców religii rzymskokatolickiej.

-
-
-

Zadanie 17. (2 pkt)

Na podstawie tabeli i własnej wiedzy wyjaśnij wielkość odsetka wyznawców religii rzymskokatolickiej w podanych krajach.

- Białoruś.....

b) Hiszpania.....

c) Szwecja.....

Zadanie 18. (2 pkt)

Zapisz trzy przykłady utrudnień, które napotykają ludzie żyjący w tajdze syberyjskiej.

-
-
-

Zadanie 19. (2 pkt)

Wymień trzy przyczyny braku wody pitnej w Afryce.

-
-
-

Zadanie 20. (2 pkt)

Obecnie ubrania produkuje się zarówno z materiałów naturalnych, jak i sztucznych.

Wpisz do tabeli po dwie nazwy roślin i zwierząt, z których uzyskuje się materiał do produkcji ubrań.

Rośliny	Zwierzęta
1.	1.
2.	2.

Zadanie 21. (2 pkt)

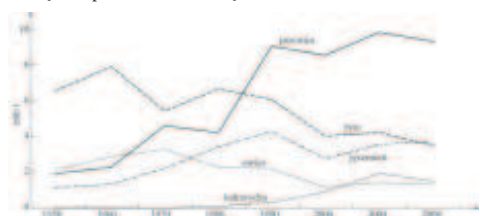
Uzupełnij schemat tak, aby powstał ciąg przyczynowo-skutkowy dotyczący powstania eutrofizacji wód i jej następstw. Zapisz litery odpowiadające zachodzącym procesom.

- zanik ryb w jeziorach
- konieczność przekwalifikowywania się rybaków
- wzrost zużycia środków chemicznych w rolnictwie
- zmniejszenie połowu ryb słodkowodnych
- rozwój rolnictwa uprawnego w regionie

Zadanie 22. (2 pkt)

Wykres przedstawia zmiany w zbiorach zbóż w Polsce.

a) Na podstawie wykresu określ tendencję zmian w zbiorach żyta w Polsce od lat 80. XX wieku.

b) Podaj dwie przyczyny zmian w uprawie jęczmienia w XXI wieku w Polsce.

-
-

Zadanie 23. (3 pkt)

Wykres przedstawia zmiany w produkcji obuwia w Polsce w latach 1980-2007.

a) Na podstawie wykresu wskaż, w którym roku produkcja obuwia w Polsce była najmniejsza, a w którym największa.

najmniejsza produkcja:.....

największa produkcja:.....

b) Wymień dwie przyczyny niskiej obecnie produkcji obuwia w Polsce.

-
-

Zadanie 24. (2 pkt)

Podaj trzy skutki zbyt obfitego odżywiania się dla zdrowia człowieka.

-
-
-

Zadanie 25. (2 pkt)

Zaproponuj dwa działania, jakie mogą podjąć rządy państw wysoko rozwiniętych w celu ograniczenia negatywnych skutków choroby cywilizacyjnej, jaką jest depresja.

1.
2.

Zadanie 26. (2 pkt)

Na Liście Światowego Dziedzictwa Kulturowego i Przyrodniczego UNESCO znajduje się 13 obiektów z Polski.

Rozpoznaj przedstawioną na zdjęciu budowlę umieszczoną na Liście Światowego Dziedzictwa Kulturowego i Przyrodniczego UNESCO. Napisz, w jakim mieście i w jakim województwie się znajduje.

Obiekt:
Miasto:
Województwo:

Zadanie 27. (1 pkt)

Podkreśl nazwy trzech państw, które należą do OPEC.

Algieria, Australia, Brazylia, Japonia, Nigeria, Rosja, Wenezuela

Zadanie 28. (2 pkt)

Rodzaje pomocy niesionej najbardziej potrzebującym krajom świata można określić jako „rybę” lub „wędkę”.

Uzasadnij, dlaczego krajom, których mieszkańcy są niedożywieni, należy udzielać pomocy w postaci „wędkę”. Podaj dwa argumenty.

1.
2.

KRYTERIA OCENIANIA ODPOWIEDZI

Numer polecenia	Poprawna odpowiedź	Liczba pkt	Zasady przyznawania punktów
1.	Skala: 1 cm - 0,5 km Odległość na mapie: 5 cm 1 = (5 cm x 0,5 km) / 1 cm = 2,5 km	0-1	1 pkt - poprawne zapisanie obliczeń i podanie wyniku (+/- 100 m) 0 pkt - brak obliczeń lub niepoprawne zapisanie obliczeń oraz niepoprawny wynik lub brak odpowiedzi
2.	$\varphi = 50^{\circ}40'30''N$ $\lambda = 19^{\circ}25'E$	0-1	1 pkt - poprawne zapisanie obu współrzędnych (kąt i kierunek) 0 pkt - niepoprawne zapisanie jednego lub obu kątów lub brak określenia kierunków
3.	Np.: 1. taternictwo (alpinizm) 2. speleologia 3. wspinaczka skalkowa	0-2	2 pkt - podanie trzech poprawnych form 1 pkt - podanie dwóch poprawnych form 0 pkt - podanie jednej poprawnej formy lub brak poprawnych odpowiedzi
4.	a) F, b) P, c) F	0-1	1 pkt - podanie trzech poprawnych odpowiedzi 0 pkt - podanie mniej niż trzech poprawnych odpowiedzi lub brak odpowiedzi
5.	Np.: a) poziomica b) jaskinia c) obszar rezerwatu	0-2	2 pkt - podanie trzech poprawnych przykładów 1 pkt - podanie dwóch poprawnych przykładów 0 pkt - podanie jednego poprawnego przykładu lub brak poprawnych odpowiedzi
6.	1. młyn Kolaczew 2. Parchowatka 3. Jaskinia Trzebniewska 4. rezerwat Ostreżnik	0-2	2 pkt - poprawne rozpoznanie czterech obiektów 1 pkt - poprawne rozpoznanie trzech obiektów 0 pkt - poprawne rozpoznanie jednego lub dwóch obiektów lub brak poprawnych odpowiedzi
7.	Np.: 1. kamieniołom 2. cegielnia	0-2	2 pkt - podanie dwóch poprawnych przykładów 1 pkt - podanie jednego poprawnego przykładu 0 pkt - brak poprawnych odpowiedzi
8.	Np.: Szlak Orlich Gniazd, Szlak Zamonitu, Szlak Żarecki	0-1	1 pkt - podanie trzech poprawnych nazw 0 pkt - podanie jednej lub dwóch poprawnych nazw lub brak poprawnych odpowiedzi
9.	a) stratosfera b) mezosfera c) troposfera	0-2	2 pkt - podanie trzech poprawnych nazw 1 pkt - podanie dwóch poprawnych nazw 0 pkt - podanie jednej poprawnej nazwy lub brak poprawnych odpowiedzi
10.	C	0-1	1 pkt - poprawne wskazanie mapy 0 pkt - błędne wskazanie mapy
11.	Skręcone: a) cyklony b) monsuny c) bryza d) halny	0-2	2 pkt - poprawne wykreślenie czterech wyrazów 1 pkt - poprawne wykreślenie dwóch lub trzech wyrazów 0 pkt - poprawne wykreślenie jednego wyrazu lub brak poprawnych odpowiedzi
12.	Dniestr, Łaba, Dunaj	0-2	2 pkt - podkreślenie trzech poprawnych odpowiedzi 1 pkt - podkreślenie dwóch poprawnych odpowiedzi 0 pkt - podkreślenie jednej poprawnej odpowiedzi lub brak poprawnych odpowiedzi
13.	a) C, b) A, c) D, d) F, e) E	0-2	2 pkt - poprawne przyporządkowanie pięciu kompleksów leśnych 1 pkt - poprawne przyporządkowanie trzech lub czterech kompleksów leśnych 0 pkt - poprawne przyporządkowanie mniej niż trzech kompleksów leśnych lub brak odpowiedzi
14.	Np.: 1. powódź 2. gradobicie 3. trąba powietrzna	0-2	2 pkt - podanie trzech poprawnych przykładów 1 pkt - podanie dwóch poprawnych przykładów 0 pkt - podanie jednego poprawnego przykładu lub brak poprawnych odpowiedzi
15.	Np.: Ułatwienia: 1. skrócenie czasu przewozu towarów drogą morską 2. rozwój miast portowych położonych na wybrzeżach Oceanu Arktycznego Utrudnienia: 1. wzrost zagrożenia zderzeniem statków i łodzi z górami lodowymi 2. zmiana poziomu wód morskich powoduje konieczność przebudowy portów morskich	0-2	2 pkt - podanie dwóch poprawnych ułatwień i dwóch poprawnych utrudnień 1 pkt - podanie jednego poprawnego ułatwienia lub dwóch poprawnych utrudnień, lub po jednym poprawnym ułatwieniu i utrudnieniu 0 pkt - brak poprawnych odpowiedzi
16.	Polska, Włochy, Malta	0-1	1 pkt - wypisanie trzech poprawnych nazw (w dowolnej kolejności) 0 pkt - wypisanie jednej lub dwóch poprawnych nazw lub podanie więcej niż trzech poprawnych nazw, lub brak poprawnych odpowiedzi
17.	Np.: a) niski odsetek wyznawców religii rzymskokatolickiej ze względu na dominację religii prawosławnej b) wysoki odsetek wyznawców religii rzymskokatolickiej ze względu na tradycje chrześcijańskie w regionie c) niski odsetek wyznawców religii rzymskokatolickiej ze względu na dominację religii protestanckiej	0-2	2 pkt - poprawne wyjaśnienie dla trzech krajów 1 pkt - poprawne wyjaśnienie dla dwóch krajów 0 pkt - poprawne wyjaśnienie dla jednego kraju lub brak poprawnych odpowiedzi
18.	Np.: 1. wysokie roczne amplitudy temperatury 2. występowanie wiecznej zmarzliny 3. bariera świetlna	0-2	2 pkt - podanie trzech poprawnych przykładów 1 pkt - podanie dwóch poprawnych przykładów 0 pkt - podanie jednego poprawnego przykładu lub brak poprawnej odpowiedzi
19.	Np.: 1. brak funduszy na budowę studni głębinowych 2. okresowy lub stały brak dostępu do wody z przyczyn klimatycznych (brak opadów głównie w Afryce Płn.) 3. brak infrastruktury oczyszczającej lub uzdatniającej wodę	0-2	2 pkt - podanie trzech poprawnych przyczyn 1 pkt - podanie dwóch poprawnych przyczyn 0 pkt - podanie jednej poprawnej przyczyny lub brak poprawnych odpowiedzi
20.	Np.: Rośliny: bawełna, len Zwierzęta: owca, wielbłąd	0-2	2 pkt - podanie dwóch poprawnych nazw roślin i dwóch poprawnych nazw zwierząt 1 pkt - podanie dwóch poprawnych nazw roślin lub dwóch poprawnych nazw zwierząt 0 pkt - podanie po jednej poprawnej nazwie roślin lub zwierząt lub brak poprawnych odpowiedzi
21.	E, C, A, D, B	0-2	2 pkt - poprawne uzupełnienie czterech pól 1 pkt - poprawne uzupełnienie dwóch pierwszych lub dwóch ostatnich pól 0 pkt - niepoprawne uzupełnienie dwóch kolejnych pól lub brak poprawnych odpowiedzi
22.	a) malejąca b) np.: 1. rozwój browarnictwa w Polsce 2. wzrost znaczenia jęczmienia jako paszy dla zwierząt	0-2	2 pkt - podanie poprawnej tendencji oraz dwóch poprawnych przyczyn zmian w uprawie jęczmienia 1 pkt - podanie poprawnej tendencji lub podanie dwóch poprawnych przyczyn zmian w uprawie jęczmienia 0 pkt - niepoprawne określenie tendencji i podanie niepoprawnych przyczyn lub brak odpowiedzi
23.	a) najmniejsza produkcja: 2007 r. największa produkcja: 1985 r. b) np.: 1. wzrost importu obuwia głównie z Azji 2. upadek polskich firm c) np.: 1. wprowadzenie cła zaporowego na importowane obuwie 2. podniesienie jakości obuwia produkowanego w Polsce	0-3	3 pkt - podanie wszystkich poprawnych odpowiedzi w podpunktach a, b i c 2 pkt - podanie poprawnych odpowiedzi w dwóch podpunktach lub podanie poprawnej odpowiedzi w podpunkcie a i podanie po jednej poprawnej odpowiedzi w podpunktach b i c 1 pkt - podanie poprawnych odpowiedzi w jednym podpunkcie lub podanie po jednej poprawnej odpowiedzi w podpunktach b i c 0 pkt - brak co najmniej po jednej poprawnej odpowiedzi w podpunktach b i c lub brak poprawnych odpowiedzi we wszystkich podpunktach
24.	Np.: 1. otyłość 2. choroby układu krążenia 3. cukrzyca	0-2	2 pkt - podanie trzech poprawnych skutków 1 pkt - podanie dwóch poprawnych skutków 0 pkt - podanie jednego poprawnego skutku lub brak poprawnych odpowiedzi
25.	Np.: 1. wprowadzenie darmowej pomocy psychologicznej dla osób zwalniających z pracy 2. prowadzenie terapii zajęciowej dla całej rodziny osoby chorej na depresję	0-2	2 pkt - zaproponowanie dwóch poprawnych działań 1 pkt - zaproponowanie jednego poprawnego działania 0 pkt - brak poprawnych odpowiedzi
26.	Obiekt: Hala Stulecia (Ludowa) Miasto: Wrocław Województwo: dolnośląskie	0-2	2 pkt - podanie trzech poprawnych odpowiedzi 1 pkt - podanie dwóch poprawnych odpowiedzi 0 pkt - podanie jednej poprawnej odpowiedzi lub brak poprawnych odpowiedzi
27.	Algieria, Nigeria, Wenezuela	0-1	1 pkt - podkreślenie trzech poprawnych nazw 0 pkt - podkreślenie mniej niż trzech poprawnych nazw lub brak odpowiedzi
28.	Np.: 1. Stała pomoc w postaci „ryby”, czyli np. dostarczanie gotowej żywności, nie jest efektywna; ludzie przyzwyczajają się do otrzymywanej pomocy i oczekują jej coraz więcej; często dochodzi do rozwoju spekulacji żywnością oraz nierównomiernego jej rozdzielania. 2. „Wędka” uczy, jak pracować, by osiągnąć sukces, a „ryba” rozleniwia. Korzystanie z pomocy w postaci „wędkę” pozwala na rozwój rolnictwa, a za tym idzie wzrost produkcji żywności i możliwość sprzedaży nadwyżek. Następuje rozwój własny i uniezależnienie się od pożyczkodawcy.	0-2	2 pkt - podanie dwóch poprawnych argumentów 1 pkt - podanie jednego poprawnego argumentu 0 pkt - brak poprawnych odpowiedzi

Sprostowanie

W moich testach towarzyszących informatorowi „Najtrudniejsze zadania maturalne z matematyki” (GW, 27-28 lutego br) dot. Matury z matematyki znalazły się błędne informacje.

Wyjaśniam, że jeśli w treści zadania Centralna Komisja Egzaminacyjna nie umieści polecenia, że należy usunąć niewymierność z mianownika, to uczeń, który pozostawi poprawny wynik w postaci

$\frac{2}{\sqrt{5}}$ otrzymuje maksymalną liczbę punktów. Po-
nado poprawny „zapis” na kolejne trzy liczby:
– parzyste to gdzie
 $2n, 2n+2, 2n+4$ gdzie $n \in \mathbb{C}$
– nieparzyste to gdzie
 $2n+1, 2n+3, 2n+5$ gdzie $n \in \mathbb{C}$
a nie, jak podałam w tekście „ $k \in \mathbb{C}$ ”.